

ČESKÁ REPUBLIKA

2 A 3/2001-74

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce **ČEZ, a.s.**, se sídlem Praha 1, Jungmanova 29, IČO: 45274649, zast. JUDr. Jaroslavou Vaňkovou, advokátkou, Budětská 31, Praha 2, proti žalovanému **Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**, Joštova 8, Brno, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 14.12.2000 č.j. R 8/2000,

t a k t o :

I. Žaloba **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Žalobou ze dne 12.2.2001 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 14.12.2000 č.j. R 8/2000, včetně rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 17.1.2000 č.j. S 105/99-100/00-210 a vrácení věci k dalšímu řízení. Rozhodnutím prvostupňového orgánu bylo rozhodnuto tak, že žalobce tím, že sníženou spotřebu hnědého uhlí pro výrobu elektrické energie vzniklou v roce 1999 v důsledku poklesu spotřeby elektrické energie v České republice řešil tak, že

postupně snížil bez objektivně ospravedlnitelného důvodu v roce 1999 odběr hnědého uhlí pro výrobu elektrické energie pouze od jednoho z dlouhodobých dodavatelů (a zároveň producentů) hnědého uhlí, a to Mostecké uhelné společnosti, a.s. (dále jen „MUS“), od kterého z 9,7 mil. tun hnědého uhlí sjednaného pro rok 1999 v kupní smlouvě ze dne 23.12.1998 odebral k 31.12.1999 pouze cca 5,49 mil. tun hnědého uhlí, zatímco ostatním dodavatelům odběry hnědého uhlí nesnížil, zneužil dle § 9 odst. 3 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“) svého dominantního postavení na relevantním trhu hnědého uhlí pro výrobu elektrické energie k újmě soutěžitele, a to Mostecké uhelné společnosti, a.s.. Za to mu byla uložena v prvostupňovém rozhodnutí pokuta ve výši 10 mil. Kč podle § 11 odst. 1 písm. h) a § 14 odst. 4 zákona, která byla snížena rozhodnutím druhostupňovým na konečnou výši 7.500.000,- Kč; výrok o zneužití dominantního postavení byl potvrzen.

Předmět žaloby byl vymezen takto:

1/a Část prvního výroku napadeného rozhodnutí vychází z toho, že žalobce snížil odběr uhlí svým jednostranným rozhodnutím a bez objektivně ospravedlnitelného důvodu. Žalobce poukázal na stanoviska společností Sokolovská uhelná, a. s. (dále jen „SU“), Severočeské doly, a.s. (dále jen „SD“) a OKD a.s. (dále jen „OKD“), z nichž vyplývá jednotný závěr, že řešení nastalé situace je možné zvýšeným vývozem elektrické energie za cenu snížení ceny uhlí. Podle stanoviska Ministerstva průmyslu a obchodu České republiky (dále jen „MPO“) všichni dodavatelé kromě MUS tuto situaci pochopili a dohodli se na výrazném snížení ceny uhlí, přitom všichni měli stejné podmínky na trhu s energetickým uhlím, pouze MUS trval na zachování tržeb 2,6 miliardy Kč při objemech cca 7 mil. tun ročně.

1/b Žalobce je přesvědčen, že výrok napadeného rozhodnutí je v nesouladu s listinnými důkazy a ty nebyly žalovaným správně zhodnoceny; to se týká i některých svědeckých výpovědí, jak jsou zmíněny v prvoinstančním rozhodnutí.

1/c Ústní jednání se zabývalo povětšinou záležitostmi, které z hlediska zjištění, zda došlo ke zneužití dominantního postavení a v důsledku toho způsobení újmy společnosti MUS, nemají podstatný význam.

2/a Žalobce zdůraznil, že zmíněnou „jinou formu jednání“ představující zneužití dominantního postavení podle § 9 odst. 3 zákona nevyjádřil ani nenalezl žalovaný sám, nýbrž k tomu použil stanovisko Komise Evropského společenství z jejího rozhodnutí

v případě *BP*. Šlo tak o aplikaci názoru, jakoby šlo o ustanovení normy platného právního předpisu České republiky, což je podle stanoviska Nejvyššího soudu ČR nepřipustné.

2/b Úřad založil svoje rozhodnutí také na tom, že „redukce v odběru dodavatelů musí být provedena v zásadě v roce před propadem spotřeby“, přičemž platné předpisy žádnou lhůtu pro redukci spotřeby nestanoví.

2/c Žalobce namítl, že nemohl o propadu poptávky vědět s takovým předstihem, jak úřad ve svém rozhodnutí uvádí.

3. Postižení byli i ostatní soutěžitelé, nejen MUS, kteří se ocitli v situaci, kdy si mohli stejně jako MUS vybrat mezi snížením odběru nebo snížením ceny; zvolili si druhou možnost, protože chtěli zachovat objem těžby na úkor objemu zisku. Společnost MUS zvolila zcela dobrovolně první uvedenou eventualitu.

4. Žalovaný vyslovil názor, že v daném případě je újma založena již samotnou diskriminací, pokud jde o výši odběru. Podle žalobce tak příčina újmy, tj. diskriminace, je zaměňována za následek, kterým je újma způsobená diskriminací.

5/a Žalobce se také dotknul procesního postupu, když ke třem jednáním se soutěžiteli SU, SD a OKD, o nichž jsou ve spise tři protokoly, nebyl přizván účastník řízení, přestože se nejednalo jen o zjišťování na místě samém, nýbrž o výsledcích svědků.

5/b Námitky obsažené v rozkladu žalovaný prohlašuje za bezpředmětné, nejasné, obecné, z hlediska zákona nerozhodné apod.. V rámci rozhodnutí byla také překročena mez správního uvážení a povinnost posoudit všechny potřebné důkazy.

Ve vyjádření k žalobě žalovaný mimo jiné uvedl, že zastává názor, že ospravedlňování neodebírání uhlí snahou vyhnout se možným ztrátám příjmů by znamenalo, že vyloučení soutěže je akceptováno jako legitimní nástroj. Dominantního postavení lze zneužít jak na nabídkové, tak na poptávkové straně trhu. Redukce odběru zboží dominantním odběratelem je pouze zrcadlovým odrazem redukce dodávek dominantním dodavatelem, o které rozhodnutí Komise ve věci *BP* jde. Uvedl, že dohody o přidružení mají tzv. smíšenou podobu, k jejich platnosti je nutný souhlas jednak orgánů mezinárodních organizací, (v tomto případě ES) a jednak ratifikace všemi členskými státy. Jak vyplývá ze Sdělení ministerstva zahraničí č. 7/1995 Sb., Dohoda o přidružení vstoupila v platnost dne 1.2.1995. Pokud jde o prováděcí pravidla k implementaci článku asociční dohody týkající se hospodářské soutěže, byla podle článku č. 64 odst. 1 Dohody o přidružení přijata Radou přidružení jako její rozhodnutí č. 1/96 (publikováno jako sdělení Ministerstva zahraničních

věcí č. 233/1996 Sb.). V dalším se zabývá důvody, které jej vedly k vydání napadeného rozhodnutí a argumentuje obsahově shodně, jak je popsáno v důvodech předmětných rozhodnutí. MUS dodával v roce 1999 i přes značné omezení odběru ze strany žalobce 41% veškeré produkce uhlí a pokud by byla smlouva splněna, byl by tento podíl 55%. Podíl MUS na produkci hnědého uhlí v ČR činí asi 32%. Bylo třeba zohlednit skutečnost, že trh s uhlím je obecně charakteristický značným převisem nabídky nad poptávkou a náhradní odbyt většího množství uhlí nelze v krátkém časovém horizontu realizovat, neboť na trhu s hnědým uhlím jsou dodávky založeny na dlouhodobých vztazích a zcela nové odbytiště není prakticky možno nalézt. Fixní náklady představují výraznou část všech nákladů, přibližně 70 až 80%. Navrhl, aby soud žalobu podle § 250j odst. 1 o.s.ř. zamítl.

Žalovaný v prvostupňovém rozhodnutí výrok, jímž shledal jednání žalobce v rozporu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže, jakož i výrok o uložení pokuty odůvodnil velmi rozsáhle na 30 stranách svého rozhodnutí. Zabýval se jednak podnětem, na jehož základě správní řízení posléze z vlastního podnětu zahájil, totiž rámcovou kupní smlouvou uzavřenou mezi MUS a žalobcem dne 14.11.1996, o prodeji hnědého energetického uhlí na období 1997 až 2001, podle níž se žalobce zavázal odebrat 9,5 mil. tun za cenu 29,26 Kč/GJ a konkrétní kupní smlouvou uzavřenou 23.12.1998, z níž vyplynul závazek pro žalobce odebrat 9,5 mil. tun za cenu 29,26 Kč/GJ a 200.000 tun za cenu 24,50 Kč/GJ. Stranám vzniká v případě, že smlouva nebude splněna v toleranci 95% dohodnutého množství, nárok uplatnit pokutu ve výši 5% z ceny neodebraného či nedodaného uhlí. Vycházel také z vyjádření žalobce ze dne 30.9.1999 a z kupních smluv uzavřených mezi žalobcem a společnostmi MUS, SD, SU. Z nich vyplynulo, že žalobce v případě SD sjednal dodatek ke kupní smlouvě pro rok 1999, a to na prodej proti plánovaným 16,7 mil. tun uhlí v ceně pro 15,05 mil. tun za původní cenu 29,15 Kč/GJ a pro 1,65 mil. tun za 20,- Kč/GJ; u společnosti SU z předpokládaných 1,9 mil. tun za cenu 26,67 Kč/GJ pro 1,44 mil. tun za tuto cenu, pro 400.000 tun za cenu 16,- Kč/GJ a pro 60.000 tun za cenu 32,10 Kč/GJ. V případě společnosti MUS existovala pouze kupní smlouva ve výši 9,5 mil. tun za 29,26 Kč/GJ a 200.000 tun za 24,05 Kč/GJ. V dalším se zabýval obsáhlou korespondencí mezi žalobcem a společností MUS a Ministerstvem průmyslu a obchodu. Z této korespondence a z dalších důkazů, které žalovaný provedl, je v důvodech napadeného rozhodnutí zaznamenáno, že v dopise ze dne 16.11.1998 žalobce předpokládá poptávku po elektřině v České republice dle nízkého scénáře. Zhoršené podmínky by se podle něj měly projevit v návrzích na

množství odebraného uhlí při jednání s MUS o dodatku k rámcové smlouvě. Dopisem ze dne 11.2.1999 žalobce sděluje MUS, že výroba v klasických elektrárnách může mít klesající trend. MUS dopisem z 11.2.1999 uvedl, že na jednání z 29.1.1999 byla potvrzena poptávka žalobce ve výši 9,1 resp. 6,6 mil. tun, ale pro posouzení celé situace potřebuje znát další údaje, a to s jakými vývozy a dovozy elektrické energie se uvažuje, jaká bude výroba elektřiny dle druhu elektráren a jak se budou jednotlivé hnědouhelné společnosti podílet na dodávkách. Žalobce dopisem ze 17.2.1999 odmítl poskytnout požadované údaje, které označuje za interní. Dle zápisu z 10. řádného zasedání představenstva žalobce dne 8.4.1999 představenstvo vzalo na vědomí zahájení jednání o zrušení smlouvy na odběr hnědého uhlí uzavřené s MUS. V dopise ze dne 24.3.1999 žalobce poukázal na to, že předložené návrhy na odběr 10,1 mil. tun uhlí v roce 1999 a 8,4 mil. tun v letech 2000-2002 ročně překračují potřeby a možnosti žalobce a nemohou být akceptovány. Snižování odběru hnědého uhlí vede k přechodu ceny tohoto uhlí do vyšších cenových křivek, což má za následek růst nákladů na výrobu elektřiny v příslušných elektrárnách. Takový scénář má poškozovat žalobce i MUS, a proto žalobce navrhuje připravit dodatek ke kupní smlouvě pro rok 1999, kterým by se snížilo množství dodávaného uhlí a jeho cena. MUS navrhl stabilizaci ceny ve výši 30,- Kč/GJ po dobu 3 let a jednorázovou slevu pro rok 1999 ve výši 30 mil. Kč ze zisku společnosti. V dopise ze 14.6.1999 žalobce uvedl, že s ohledem na nepřijatelně vysokou cenu paliva z MUS bude vytěžování elektrárny Počerady (EPOČ) velmi nízké. V dopise ze 17.6.1999 žalobce uvádí, že cena paliva z MUS je o 28% vyšší než u ostatních důlních společností. Na to společnost MUS poukázala, že zvýšení ceny 29,26 Kč/GJ je způsobeno neodběrem dohodnutého množství uhlí, které vyplývá z vlastního rozhodnutí žalobce. V dopise ze dne 19.7.1999 žalobce shrnuje závěry z jednání s MUS; v roce 1999 by měl od MUS odebrat 6 mil. tun uhlí a 1 mil. tun odkoupit formou nevytěžených zásob a toto množství odebere do roku 2004. Dalším dopisem z 20.7.1999 žalobce navrhl MUS, aby ve střednědobé smlouvě bylo sjednáno základní množství 5 mil. t při ceně 24,- - 25,- Kč/GJ. Pro rok 1999 navrhuje odběr 6 mil. tun při ceně 29,26 Kč/GJ. Dopisem ze dne 3.8.1999 žalobce uvedl, že odhady pro celý rok předpokládají pokles výroby až o 5,2 TWh, což má představovat snížení odběru uhlí asi o 5 mil. tun. Za této situace se rozhodl žalobce elektrickou energii vyvážet, čímž by alespoň částečně omezil očekávaný propad. S ohledem na nízké spotové ceny elektřiny na evropských trzích zahájil jednání o snížení ceny uhlí. U SU, SD a OKD našel žalobce odezvu a uzavřel s těmito společnostmi dodatky smluv, kterými došlo k výraznému snížení ceny uhlí. Kompromis se však najít nepodařilo, neboť společnost

MUS podmiňovala snížení ceny navýšením odběru nad 10 mil. tun. Hlavní problém vidí v tom, že MUS se nechtěl narozdíl od jmenovaných společností spolupodílet na řešení poklesu výroby elektřiny. Dopisem ze 4.9.1999 žalobce oznamuje, že není schopen z MUS odebrat smluvně dohodnuté množství paliva. Navrhuje zaplatit cenu 25,54 Kč/GJ za sjednané množství, tj. 9.522 kt, přičemž uhlí neodebrané v roce 1999 bude odebráno v roce 2000. Dne 26.10.1999 se konalo ústní jednání. Žalobce byl toho názoru, že MUS vynucuje nepřiměřené podmínky, když požaduje na společnosti žalobce vyšší cenu a uzavření dlouhodobé smlouvy do roku 2005, zatímco ostatní dodavatelé mají smlouvy do roku 2000 nebo 2003. V prvním čtvrtletí 1999 došlo k výraznému propadu spotřeby. Na základě této skutečnosti se v dubnu 1999 hledalo řešení snížení spotřeby uhlí o cca 5,5 mil. tun. V daném případě neexistovalo řešení, které by nikoho nepoškodilo. V měsíci dubnu byly dodavatelé informováni o tom, že snížení spotřeby elektřiny povede ke snížení spotřeby uhlí. Na jednáních na MPO dne 12.5. a 2.6.1999 byli dodavatelé informováni o tom, že není možné snížit dodávky uhlí rovnoměrně. Společnost MUS byla informována o tom, že na základě kritéria přírůstku proměnných nákladů dojde k omezení odběrů od ní, což jí bylo zdůvodněno dopisem ze dne 23.4.1999. Dne 16.4.1999 byla společnost MUS informována o tom, že odběr uhlí může u této společnosti poklesnout až na 6 mil. tun. Podle materiálu pro poradání vedení žalobce ze dne 28.4.1999 se navrhuje, aby byla řízena dodávka hnědého uhlí tak, aby odběry z MUS dosáhly celkového ročního objemu ve výši 6 – 6,5 mil. tun. Byly předloženy čtyři varianty, ze kterých plyne, že veškerý propad půjde na vrub společnosti MUS s výjimkou jedné varianty, dle které dojde k částečnému omezení u SU a hlavnímu omezení u MUS. V závěru materiálu se doporučila varianta, při které odběry u SD budou nad 95%, u SU na 95% a u MUS pod cenové křivky, tj. odběr v množstvích, která již nejsou v kupní smlouvě předpokládána. Žalobce počítal také s tím, že placení ceny 29,26 Kč/GJ za dodávky uhlí z MUS povede ke zhoršení ekonomické situace této společnosti, minimálně k výpadku plánovaného cash-flow. Důsledkem toho bude, že v takové situaci MUS přistoupí v průběhu roku na dohodu o množství a cenách v limitech přijatelných pro žalobce. Tento materiál byl vzat na vědomí generálním ředitelem na 14. poradě vedení žalobce dne 3.5.1999. Z výsledku svědka Ing. Antonína Koláčka za MUS žalovaný zaznamenal, že v dubnu 1999 žalobce oznámil, že odběr uhlí bude snížen na 7 mil. tun případně až na 6 mil. tun, pokud MUS radikálně nesníží ceny. Byla nabídnuta sleva ve výši 600 mil. Kč. V srpnu společnost žalobce nabídla kontrakt pro rok 2000 ve výši 4,5 mil. tun. Snížení odběru pod 6 mil. tun dle svědka může vést k likvidaci MUS. Na jednáních v měsíci únoru a březnu byly

ze strany žalobce signalizovány propady v ekonomice. MUS navrhl v měsíci červnu snížení ceny ve výši 600 mil. Kč, to je asi 20% ceny. Nátlak společnosti žalobce na MUS měl spočívat v tom, že záměrně snížil odběry o 45% proti kupní smlouvě. Došlo tak ke snížení odběru a žalobce není ochoten uhradit MUS fixní náklady na těžbu. Žalobce se k tomuto vyjádřil písemně tak, že MUS sice nabízel slevu z ceny uhlí v dubnu a červnu, ale tuto slevu podmiňoval uzavřením dlouhodobé smlouvy. Další sleva byla nabídnuta až pro druhé pololetí, kdy tato společnost musela vědět, že dodávky jsou již rozděleny mezi SD a SU. Při odběru 7 mil. tun uhlí je cena MUS 32,40 Kč/GJ, zatímco ceny ostatních dodavatelů se pohybují od 29,15 do 16 Kč/GJ. Z výpovědi svědka ing. Roberta Sýkory, náměstka ministra průmyslu a obchodu, žalovaný zaznamenal, že do činnosti společnosti žalobce ministerstvo nezasahuje, v představenstvu a v dozorčí radě této společnosti je po jednom zástupci. K problematice krácení dodávek uvedl, že žalobce se musí chovat ekonomicky, a že pokud by ministerstvo zjistilo diskriminaci některé ze společností, podniklo by určité opatření, o jaké by se mělo jednat, svědek nevěděl, neboť o rozhodnutí krátit dodávky MUS neměl informace. V další interní zprávě žalobce ze dne 4.8.1999 se uvádí, že měrné náklady na uhlí jsou ovlivněny dodatky ke kupním smlouvám s SD, SU a OKD, které snižují ceny uhlí pro uvedené elektrárny. Z výpovědi svědka ing. Jana Krenka, ředitele společnosti žalobce, snížení objemu odběru u všech společností se jeví jako nevýhodné, neboť by se uhlí dostalo do vyšších cenových křivek. Další možností řešení nastalé situace byl vývoz elektřiny. Na tom se začalo pracovat koncem dubna. Dodávky uhlí od jednotlivých společností v průběhu měsíců duben až červen byly řízeny dle platných kontraktů podle kritéria ekonomické efektivity, přičemž v té době byla cena uhlí z MUS nejvyšší. S cenou uhlí od MUS ve výši 35,51 Kč/GJ se začalo kalkulovat ve druhém čtvrtletí 1999 pro všechny elektrárny. Na otázku, zda společnost MUS věděla, že se jedná o změnách smluv spočívající ve snížení cen uhlí, svědek odpověděl, že jí byla známa situace ve spotřebě elektrické energie. Mohla stejně jako ostatní společnosti předložit nabídku a vylepšit perspektivu odběru uhlí z hlediska objemu. Jednání na MPO bylo iniciováno ze strany MUS. Snahou této společnosti bylo, aby žalobce rovnoměrně rozložil výpadek v odběrech uhlí. Splnění smlouvy s MUS by pro žalobce představovalo ztrátu v tržbách ve výši cca 5 miliard Kč. V dopise z 29.11.1999 žalobce v reakci na výslech náměstka ministra průmyslu a obchodu uvedl, že MUS v souvislosti s hospodářskou situací narozdíl od ostatních společností nepochopil svou odpovědnost vůči žalobci. Pro rok 2000 pak trvá na dodávce uhlí 7 mil. tun při ceně 29,26 Kč. Pokud nedojde ke splnění celého kontraktu, bude mít žalobce povinnost zaplatit celé

množství uhlí. Tím chce MUS získat výhodnější podmínky než ostatní společnosti. Při ústním jednání dne 14.12.1999 žalobce uvedl, že v srpnu se projednával návrh na snížení množství na 7 mil. tun. Společnost žalobce navrhla odebrat 6 mil. tun a zaplatit za 7 mil. tun s tím, že 1 mil. t odebere v roce 2000. Podle svědka ing. Antonína Koláčka tato varianta nebyla přijatelná z ekonomických důvodů, neboť nebyl MUS poskytnut žádný časový prostor pro přizpůsobení se takovému návrhu. S ohledem na vysokou investiční náročnost a technologickou složitost těžebního průmyslu by bylo zapotřebí asi dvou let, aby bylo možno reagovat. Svědek uvedl, že pokud žalobce zaplatí plnou hodnotu kontraktu 3,2 mil. Kč, újma s výjimkou ušlých úroků nevznikne. Pokud jde o dodávky uhlí vůči žalobci v r. 1999, společnost OKD uvedla plnění ve výši 100%, SU 110,7%, SD 103,5% a MUS 56,47%. Dle MUS se jedná o finanční propad ve výši 1,3 miliardy Kč, kromě toho musela řešit dopad při hodnocení podnikatelského záměru, jakož i změny těžebních a technologických postupů. Dne 7.1.2000 obdržel úřad od žalobce předběžné vyhodnocení dodávek uhlí od jednotlivých dodavatelů za rok 1999 a podle něj byly kupní smlouvy plněny tak, že kupní smlouva s MUS ve výši 9 700 000 t byla plněna na 5 490 550 t, se společností SU 1 900 000 t podle smlouvy plněno 2.099.920 t, u SD dle smlouvy 16 700 000 t plněno 17.293.470 t a u OKD dle kupní smlouvy 1 250 000 t plněno 1.250.720 t.

Žalovaný z provedených důkazů uzavřel, že na počátku dubna 1999 se žalobce z ekonomických důvodů rozhodl přistoupit k opatřením, na základě kterých měl být veškerý pokles spotřeby hnědého uhlí realizován na úkor společnosti MUS. Současně počítá s tím, že tato společnost v důsledku zhoršení své ekonomické situace přistoupí na snížení množství uhlí a ceny. V průběhu měsíce dubna 1999 a v dalších měsících došlo ke krácení odběrů od MUS. O řešení problémů s odběry uhlí, který vyvstal v důsledku snížení spotřeby elektřiny, jednaly všechny společnosti na schůzce pořádané MPO v měsíci květnu a červnu. Po těchto jednáních obdržela společnost žalobce konkrétní nabídky od SD a SU na snížení ceny uhlí při zachování objemu dodávek dle kupní smlouvy, které byly ze strany žalobce přijaty. Společnost MUS předložila nabídku až v měsíci červenci. S ohledem na již sjednané dodatky ke kupním smlouvám mezi žalobcem a SD a SU byla pozice MUS ve vyjednávání se společností žalobce ztížena. Na konci roku 1999 se potvrdila skutečnost, že v případě MUS došlo k významnému poklesu odběru uhlí ze strany společnosti žalobce proti kupní smlouvě, zatímco u ostatních hlavních dodavatelů uhlí SU, SD, OKD ke krácení odběrů nedošlo. V další části odůvodnění se žalovaný rozsáhle zabýval vymezením relevantního

trhu, který označil po věcné stránce trhem hnědého uhlí pro výrobu elektrické energie v elektrárnách, po stránce geografické jako trh ČR a z hlediska časového jako trh trvalý. Z pohledu celkového množství hnědého uhlí produkovaného českými hnědouhelnými společnostmi činil v roce 1999 odběr společnosti žalobce cca 60%. V části nazvané „právní posouzení“ se zabýval aplikací pojmu zneužití monopolního postavení, jakož i vymezení relevantního trhu a přihlédl přitom k praxi orgánů Evropského společenství. V té souvislosti poukázal na rozsudek Vrchního soudu v Olomouci 2A 6/96 a navazující náleží Ústavního soudu ČR. Poukázal přitom na případy řešené Evropskou komisí, příp. Soudním dvorem ES, a to ve věcech *Michelin* (322/81) či *BP* (IV/28 841). Žalovaný uvedl, že vycházel z toho, že v době mimořádných okolností na trhu je porušením § 9 odst. 3 zákona jednání, kdy soutěžitel v dominantním postavení redukuje své odběry podstatným způsobem a neproporcionálně ve vztahu k jednomu ze soutěžitelů, pokud tento postup může způsobit tomuto soutěžiteli značnou konkurenční nevýhodu a ohrozí jeho další existenci, a to za předpokladu, že není schopen poskytnout žádné objektivní důvody pro svoje chování. Připouští, že podniky v dominantním postavení mohou zvažovat určité zvláštnosti a rozdíly v situaci svých zákazníků, ale ze shora uvedených okolností je dominantní subjekt povinen jednat v první řadě s obvyklými dodavateli a redukce v odběrech od těchto dodavatelů v období výrazného poklesu spotřeby musí být provedena v zásadě na základě referenčního období v roce před propadem spotřeby. To znamená, že podnik v dominantním postavení by měl nestranně rozdělit odebírané množství mezi všechny svoje dodavatele, aby se vyvaroval zneužití dominantního postavení. V té souvislosti citoval případ *BP*. Dále se zabýval otázkou závislosti soutěžitele na dominantním subjektu a uvedl, že soutěžitel je povinen poskytnout přiměřenou lhůtu, aby se podnikatel mohl přizpůsobit vzniklé situaci. Poukázal přitom na rozhodnutí Komise ES v případě *BBI BOOSEY & HAWKES*. Je na žalobci, aby uzavřel kontrakty v takové výši, která by odpovídala jeho potřebě. Pokud se ve svých odhadech zmýlí, není oprávněn tuto situaci řešit tak, aby narušil rovné podmínky jednotlivých soutěžitelů - dodavatelů hnědého uhlí. Z kupních smluv úřad zjistil, že cena uhlí z MUS je v absolutním vyjádření skutečně nejvyšší, ovšem srovnání cen z tohoto pohledu je problematické, neboť je třeba zohlednit náklady na dopravu do jednotlivých elektráren a případně porovnat cenové křivky, protože pro určitý objem uhlí může být cena uhlí z MUS nižší, než cena uhlí z SD. Cena uhlí se odvíjí od toho, jaká výše odběru se sjedná v kupní smlouvě pro daný rok a také od toho, kolik uhlí se ve skutečnosti za rok odebere. Společnost žalobce si tak velkou měrou sama určuje cenu uhlí. Není cílem úřadu zasahovat do cenové

kontroly podle zákona o cenách. Žalovaný považuje za rozhodující skutečnost, že se v daném případě jednalo o dlouhodobý dodavatelsko-odběratelský vztah založený v době, kdy vyjednávací pozice všech byly stejné; jednalo se o podniky kontrolované státem. Relativně vyrovnané pozice byly i ve vztahu mezi MUS a žalobcem, neboť se předpokládal růst spotřeby elektrické energie, a tím i relativně setrvalý vztah ve spotřebě uhlí. Za této skutečnosti pak oprávněně společnost MUS vycházela ve svých dlouhodobých plánech. Pokud však neočekávaně žalobce omezil odběry u MUS tak, že v podstatě realizoval veškerý propad spotřeby vůči této společnosti, pak způsobil, že MUS byl vystaven nesení podnikatelského rizika vyšší měrou, než by mohlo být spravedlivě požadováno. U ostatních společností (SD, SU a OKD) postupoval žalobce tak, že došlo ke snížení ceny u určitého množství uhlí při zachování objemu dodávek s tím, že z tohoto uhlí bude vyráběna elektrická energie pro vývoz. Za porušení zákona by nebylo možno považovat krácení odběru u jednoho ze soutěžitelů na základě věcných a ospravedlnitelných důvodů. S ohledem na dlouhodobost obchodních vztahů a specifikaci těžebního průmyslu muselo být k tomuto kroku být přistoupeno v delším časovém horizontu, tj. po předchozím upozornění MUS učiněném v dostatečném předstihu. Těžba uhlí patří mezi oblasti podnikání, ve který je třeba veškerá opatření pečlivě plánovat několik let dopředu. Je třeba vzít v úvahu, že některé kroky už mohou být již nevratné, např. ukončení těžby, omezování počtu pracovníků, vytvoření prostředků na provedení rekultivací, asanací. Újmu ve smyslu § 9 odst. 3 zákona nelze ztotožňovat se škodou způsobenou MUS. Její vznik nelze vázat na skutečnost, zda žalobce uhradí či nikoliv celkovou výši kontraktu a ušlé úroky. V daném případě je újma založena již samotnou diskriminací, pokud jde o výši odběru, jež má pro MUS konkrétní následky. Jak vyplynulo z provedeného šetření, pro každého soutěžitele na trhu s uhlím je prioritní záležitostí výše těžby, a to i za cenu snížení ceny uhlí a případně určitého snížení zisku. Evidentní je však v daném případě neočekávaný výpadek peněžních toků. Vážná situace vyžadovala na žalobci, jakožto soutěžiteli v dominantním postavení na trhu výroby elektrické energie, velmi citlivé a odpovědné řešení, které by nezohledňovalo pouze vlastní ekonomické zájmy, ale zájmy všech dotčených soutěžitelů. V závěru odůvodnění svého rozhodnutí se žalovaný zabýval výší uložené pokuty. O rozkladu, který žalobce uplatnil vůči tomuto rozhodnutí, rozhodl předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže dne 14.12.2000. Obsahem tohoto rozhodnutí je především vypořádání se se zcela konkrétními námitkami, které žalovaný bod po bodu rozebral asi v 70 odstavcích. V tomto směru soud odkazuje na znění rozhodnutí, neboť je nepovažuje za účelné opisovat, když rozhodnutí

samo již do skutkového stavu nezasahovalo, neměnilo ani právní posouzení, vyjma skutečnosti, že při výši pokuty byly vzaty do úvahu další okolnosti, pro které tato výše byla snížena z původních 10 na 7,5 mil. Kč. Žalobní námitky se otázky výše uložené pokuty již nedotýkaly. K popsání skutkového stavu a zásadního právního názoru, z něhož žalovaný vycházel, je rozhodující prvostupňové rozhodnutí. Rozhodnutí žalovaného o rozkladu se plně ztotožnilo s prvostupňovým rozhodnutím, co se týče skutkových okolností, tak právního posouzení (mimo jiné zde byla řešena otázka písařských chyb, namítané nepřesné citace z protokolu, z listin apod.). Ke všem námitkám bylo zaujato stanovisko.

Ve správním spisu, který předložil žalovaný, se nalézají listiny, na jejichž základě správní úřad prováděl dokazování a jak je popsal v odůvodnění svých rozhodnutí.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného včetně řízení, které mu předcházelo, ale žalobu neshledal důvodnou. O námitkách žalobce uvážil takto:

Ve správním soudnictví přezkoumávají soudy na základě žalob nebo opravných prostředků zákonnost rozhodnutí orgánů veřejné správy. Podle § 249 odst. 1 o.s.ř. řízení se zahajuje na návrh, který se nazývá žalobou. Podle druhého odstavce pak žaloba musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat označení rozhodnutí správního orgánu, které napadá, vyjádření v jakém rozsahu se toto rozhodnutí napadá, uvedení důvodů, v čem žalobce spatřuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu a jaký konečný návrh činí. Podle § 250i odst. 1 o.s.ř. při přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí je pro soud rozhodující skutkový stav, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí; dokazování se neprovádí. Podle třetího odstavce k vadám řízení před správním orgánem soud přihlédne, jen jestliže by vzniklé vady mohly mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Podle § 245 odst. 2 o.s.ř. u rozhodnutí, které správní orgán vydal na základě zákonem povolené volné úvahy (správní uvážení), přezkoumává soud pouze, zda takové rozhodnutí nevybočuje z mezí a hledisek stanovených zákonem.

Podle zákona o ochraně hospodářské soutěže (zákon č. 63/1991 Sb. ve znění zákonů č. 495/1992 Sb. a č. 286/1993 Sb.), § 1 odst. 1 účelem tohoto zákona je ochrana hospodářské soutěže na trhu výrobků a výkonů (dále jen „zboží“) proti jejímu omezování, zkreslování, nebo vylučování (dále jen „narušování“). Podle § 2 odst. 1 písm. a) se tento

zákon vztahuje na fyzické a právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé (dále jen „soutěžitelé“).

Podle § 9 odst. 1 zákona získá-li soutěžitel sám nebo v dohodě s jinými soutěžiteli takové postavení na relevantním trhu, že není vystaven soutěži vůbec (monopolní postavení), popřípadě není vystaven soutěži podstatné (dominantní postavení), je povinen tuto skutečnost neprodleně ohlásit ministerstvu. Podle odstavce 2 dominantní postavení na trhu má soutěžitel, který dodávkami na relevantním trhu zajišťuje v období kalendářního roku nejméně 30% dodávek shodného, porovnatelného, nebo vzájemně zastupitelného zboží. Podle třetího odstavce monopolní nebo dominantní postavení nesmí být soutěžitelem zneužíváno na újmu jiných soutěžitelů nebo spotřebitelů ani na úkor veřejného zájmu. Zneužitím je zejména a) přímé nebo nepřímé vynucování nepřiměřených podmínek ve smlouvách s jinými účastníky trhu, zvláště vynucování plnění, jež je v době uzavření smlouvy v nápadném nepoměru k poskytovanému protiplnění, b) vázání souhlasu s uzavřením smlouvy na podmínku, že druhá smluvní strana odebere i další plnění, které s požadovaným předmětem smlouvy věcně ani podle obchodních zvyklostí nesouvisí, c) uplatňování rozdílných podmínek při shodném, či srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, jimiž jsou tito účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni, d) zastavení či omezení výroby, odbytu nebo technického vývoje zboží za účelem získání neoprávněného hospodářského prospěchu na úkor kupujících.

Vyjasnění výchozí pozice soudu při řešení této věci se neobejde bez stručné rekapitulace některých základních postulátů vymezujících hospodářskou soutěž, ale také nástinu právně-filozofického náhledu, bez něhož by se rozhodnutí jevílo kazuistickým. Východiskem se může stát již klasická definice dominantního postavení o hospodářsky silném postavení, které podnik má a které mu umožňuje, aby zabraňoval zachování efektivní soutěže, protože mu dává sílu chovat se ve značné míře nezávisle na ostatních soutěžitelích, na zákaznících a spotřebitelích (*UNITED BRANDS*, Komise 27/76 ECR 1978). Lze si stěží představit výmluvnější definici, která by v sobě obsahovala současně i odsouzení relativně vymezeného chování. Z široké nabídky definic soutěže je pro danou věc případná i ta, jež chápe soutěž jako rivalitu při prodeji zboží při zvýraznění parametru ceny (J. Bejček; *Existenční ochrana konkurence*, MÚ Brno 1996), či jako formu konfliktu eskalujícího bez ochranných mechanismů až k sebedestrukci. Dlužno poznamenat, že citace některých

definicí soutěže je symbolická při vědomí skutečnosti, že teorie se neshodla na jednom vyjádření tohoto zásadního fenomenu provázejícího trh. To však neznamená, že by jej nechápala ve své podstatě stejně. Snadnější je definovat postavení soutěžitele na trhu a k tomu slouží v rovině *de lege lata* § 9 zákona. Ten vytváří představu o soutěžiteli s monopolním či dominantním postavením *per se*, ačkoli tržní moc, co by měřítko, umožňuje daleko pružněji reagovat na reálnou situaci na trhu, avšak s tím se za účinnosti zákona č. 63/1991 nesetkáváme. A. Etzioni v díle *Morální dimenze ekonomiky* (Victoria Publishing, Praha 1995) výraznou funkci připisuje i intervenční moci, která je s to docílit účinků ne nepodobných koncentrací ekonomické moci. Existenční ochrana konkurence pak slouží nejen k ochraně soutěže již existující, nýbrž i jako vytváření právních předpokladů, aby soutěžní prostředí existovalo i v budoucnosti. Ochrana soutěže však nestojí primárně na ochraně slabších, nýbrž jen tehdy, vyplyne-li potřeba jejich ochrany z potřeby ochrany korektního (*fair*) soutěžního prostředí. Je však pravdou, že zákon (jde o obecný přístup k uchování soutěže) reguluje chování soutěžitele s dominantním postavením a více svobodu jeho chování na trhu omezuje. Činí tak z důvodu veřejného zájmu. Podstata zneužití vychází ze zákazu chování, které by bylo za normálních podmínek přípustné, avšak vzhledem k tomu, že subjekt s dominantním postavením má zvláštní odpovědnost vyplývající z potencionální újmy, kterou by jeho chování mohlo způsobit soutěži obecně a zájmům konkurence, dodavatelů, zákazníků a spotřebitelů zvláště, je v jeho případě takové chování považováno za nepřípustné (*Michelin*). O řád nižší úroveň představuje problematika smluvní svobody, která v krajním chápání spoléhá na tržní mechanismus bezvýhradně a v druhé krajnosti končí kontraktační povinností, coby instrument centrálně plánované ekonomiky. Porušit abstraktní model smluvní svobody lze ve prospěch funkčnosti hospodářského systému. V tržní ekonomice platí domněnka, že pokud bude hospodářská soutěž narušena, pak celkový ekonomický rámec nebude fungovat.

K jednotlivým žalobním námitkám soud uvádí:

ad 1/a Žalovaný velmi podrobně odůvodnil, proč má zato, že byl porušen zákon a učinil tak na základě řádného a úplného zjištění skutkového stavu. Vyjádření zbylých soutěžitelů SU, SD, OKD zcela jistě představovalo účelnou ekonomickou variantu řešení tehdejší situace, ale nerovnost šancí tím není omluvena. MUS nebyl postaven před možnost zachovat se naprosto stejným způsobem, totiž uchovat objem těžby, popřípadě i zvýšit, a

z toho jen část slevit a určit na export. Dnes nelze s jistotou určit, proč tuto variantu sám nepředložil, avšak faktem zůstává, že nebyla žalobcem zmíněná, resp. nabídnuta. S jistotou lze uzavřít, že pro žalobce bylo výhodnějším řešení, jež posléze prosadil; to konečně ani sám nezpochybňuje. MUS nabízel různé varianty řešení (ekonomickou stránku ponechává soud stranou) včetně nezanedbatelné slevy, ale vždy směřoval k tomu, totiž zachovat objem smluvených dodávek. Stěží by bylo lze dovodit, že důvody pro zachování předpokládaného objemu těžby uhlí, které sejevily významnými pro společnosti SU, SD a OKD by nebyly směrodatnými i pro MUS. V tom soud problém nevidí. Jde tak o logicky odůvodněná stanoviska společností, které mohly spolu s žalobcem řešit nastalou situaci způsobem, který jim zaručil, že bude odebráno v podstatě kontrahované množství uhlí. Sleva, která byla poskytnuta, se týkala uhlí odebíraného pro výrobu elektrické energie určené pro vývoz. Na tomto řešení však MUS jako jediný z dodavatelů uhlí podíl neměl. Je nabíledni, že k takovému přístupu k dlouhodobému dodavateli se může odhodlat právě dominantní odběratel. Nepřesvědčivě vyznívá prohlášení MPO ČR, které nezjišťovalo podrobnosti o situaci, za níž k upraveným kontraktům došlo z hlediska zachování *fair* soutěžních podmínek na trhu. Z obsahu spisu nevyplývá, že by MPO jakkoliv navrhlo řešení nastalé situace, kromě obecného apelu na účastníky smluvních vztahů. Tvrzení, že přijetím požadavků MUS by došlo k nežádoucímu nabourání tržních vztahů a destabilizaci společností žalobce s daleko rozsáhlejšími důsledky pro zaměstnanost v Severočeském regionu, než jakým je vyhrožováno ze strany majitele MUS a že stav ve kterém se ocitá je důsledkem chybné strategie a nestandardní politiky MUS, je živým důkazem potřeby nezávislého orgánu, jehož úkolem je dbát zachování soutěžního prostředí. Jakkoli totiž MPO nemá pravomoc posuzovat zneužití dominantního postavení (a to i výslovně činilo, čl. 813) nepostihlo základní rozdíl mezi chápáním podnikatelským a soutěžním. V tomto řízení není posuzována úspěšnost hospodaření jednotlivých subjektů a jejich konkurenceschopnost, není zvažováno optimální řešení, nýbrž konkrétní jednání dominantního soutěžitele, a to v přesně vymezeném rámci. Do popředí tak vystupuje potřeba ochrany samotného soutěžního prostředí a v důsledku toho i soutěžitele MUS, aniž by byl vyslovován soud nad úspěšností jeho vlastního podnikání. Lze tak uzavřít, že žalobci není vytýkáno snížení objemu odběru uhlí a jeho ceny u části odběru, nýbrž nerovný přístup při řešení nové situace nastalé v důsledku poklesu odběru elektrické energie v České republice. K jednání žalobce došlo na pozadí poklesu poptávky po elektrické energii, co by objektivní příčiny, jež by byla za určitých podmínek schopna liberovat jednání dominantního soutěžitele řešícího své

problémy na úkor dalších subjektů. V daném případě tomu tak není. Ekonomická realita České republiky období roku 1999 byla objektivní příčinou poklesu spotřeby elektrické energie, tudíž i poptávky po ní. V této situaci stál žalobce před řešením nesnadného úkolu, totiž zvládnout tuto krizi při minimalizaci dopadu dovnitř společnosti. Řešení, které zvolil, bylo velmi šetrné k některým dodavatelům a respektovalo tak jejich potřeby. To však bylo vykoupeno zcela odlišným přístupem k jednomu z dalších partnerů, a to nikoli jen v kvantitativním vyjádření, ale nýbrž i v odlišné kvalitě. Koncepce scénáře překonání krize zvolená u společností SU, SD, OKD byla nahrazena v případě MUS právě opačným přístupem. Chybná je tak konstrukce východiska nastalého problému. Kritická situace nepřináší oprávnění automaticky požadovat na smluvních partnerech, aby se na následcích podíleli. Je to však otázka dobrých obchodních vztahů a kalkulace do budoucna. Rozhodně však nelze se opírat o myšlenku, že by i chybné hospodaření jednoho z dodavatelů opravňuje učinit vůči němu nestandardní kroky. Za takové totiž musí být bezvýhradně považováno náhlé snížení odběru smluvených dodávek řádově o polovinu (ze smluvených 9 700 000 na 5 490 550 tun, tj. o 44%). Toto jednání je radikální a způsobilé významně zkomplikovat hospodaření takto postiženého soutěžitele, v daném případě podnikajícího v odvětví dobývání uhlí, v němž není snadné okamžitě reagovat na náhlé změny týkající se právě těžby suroviny. Soud je si vědom toho, že z pohledu soutěžního zdaleka nebylo nutné dodržet nasmlouvané kontrakty, ale řešení alespoň mělo akceptovat zásadu nediskriminace a proporcionality, tedy zachovat východisko přibližně stejných možností pro všechny dodavatele.

ad 1/b Žalobce neupřesnil, v čem spočívá nesoulad výroku s listinnými důkazy, resp. v čem spočívá jejich nesprávné hodnocení.

ad 1/c Nekonkrétní je i námitka, že se úřad zabýval záležitostmi, jež neměly podstatný význam. Proto tyto dvě námitky položené v tak obecné rovině soud nepovažuje za důvodné a schopné určitějšího rozboru.

ad 2/a Nelze přijmout závěr žalobce o překročení mezí stanovených právním řádem České republiky při aplikaci komunitárního práva žalovaným. V té souvislosti soud nejprve poukazuje na nález Ústavního soudu ČR III. ÚS 31/97, který ve věci rozsudku zdejšího soudu sp.zn. 2A 6/1996 se zabýval interpretací pojmu zneužívání monopolního postavení soutěžitele, opírající se o čl. 64 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na straně jedné, a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé, a o čl. 86 písm. b) Smlouvy o založení Evropského společenství, na něž

citované ustanovení Smlouvy o přidružení odkazuje. Ústavní soud uvedl, že ačkoli dle asociační dohody Česká republika do přijetí pravidel upravujících hospodářskou soutěž Radou přidružení bude vůči praktikám neslučitelným s odstavcem 1 čl. 64 Smlouvy o přidružení postupovat podle svých příslušných právních předpisů, nelze považovat za jejich protiústavní interpretaci tu, jež vychází ze soutěžních pravidel, upravených Smlouvou o založení Evropského společenství. Tato smlouva, stejně jako smlouva o Evropské unii, vychází ze stejných hodnot a principů, na nichž je založen i ústavní řád České republiky. Žalovaný jednoznačně rozhodoval podle národní právní úpravy, což je patrné nejen z výroku, ale i z odůvodnění rozhodnutí, a pokud se zmiňoval o právu Evropských společenství, učinil tak v nezbytném rozsahu komparace východisek pro řešení tohoto problému. Harmonizace rozhodovací praxe je možná tam, kde to české soutěžní právo umožňuje, a za takový případ se shledává § 9 odst. 3 zákona, neboť toto ustanovení je téměř doslovnou transformací čl. 82 Římské smlouvy ve znění Amsterodamské redakce. Poukaz na judikaturu a obecně rozhodovací praxi evropských orgánů byl učiněn způsobem, který jednak nevzbuzuje pochybnost o použití českého právního řádu při vlastním rozhodnutí, a současně akceptuje i požadavek na tu interpretaci, jež vychází ze soutěžních pravidel upravených Smlouvou o založení Evropského společenství. V daném případě nešlo o aplikaci konkrétní právní normy Evropského společenství, nýbrž o výklad národního právního předpisu. Ten pak soud shledal správným, a současně akceptoval podporu odůvodnění rozhodovací praxí Evropské unie. Je zřejmé, že hodnoty a principy, o něž se rozhodnutí žalovaného opíralo, vycházejí z rozhodovací praxe Evropského společenství, jsou shodné s těmi, na nichž je založen zákon o ochraně hospodářské soutěže a odpovídají jeho smyslu.

ad 2/b Na rozdíl od žalobce považuje soud odůvodnění aplikace generální klauzule s poukazem na případ *BENZIN EN PETROLEUM HANDELSMAATSCHAPPIJ BV* v. Komise (77/77) za příhodné, neboť situace vskutku byla velmi podobná té, která se stala východiskem pro výklad § 9 odst. 3 zákona ve smyslu konstrukce skutkové podstaty nedovoleného jednání. Přirozeně nejde ani při inspiraci soutěžními případy Evropských společenství stavět jen na doslovné kazuistice, ale na smyslu zákonné úpravy a ten žalovaný naplnil beze zbytku. Konkrétní citace o „redukcí v odběru dle předchozího roku“ pak má svůj význam, jestliže jej čteme v kontextu s celým obsahem citace z rozhodnutí Komise ES. Není tuto skutečnost možno chápat izolovaně, ani jako direktivu. Je třeba vyjít z velmi propracovaného odůvodnění, jež ve vyjádření Komise ES stojí, že „při výpočtu redukce

v dodávkách každému kupujícímu v období nedostatku musí být zvoleno stejné referenční období pro všechny kupující. Musí to být nepřilíš vzdálené období, přesto dostatečně dlouhé proto, aby odráželo sezónní výkyvy na trhu. Také by se mělo počítat s posledními změnami v jednání mezi kupujícími a prodávajícími na trhu". Teprve pak se dostává Komise k tomu, že za takovéto období, splňující tyto požadavky, považuje předchozí rok. To ovšem neznamená, že by nebylo možné odůvodnit tento požadavek jinak, resp. nebylo možné zvolit i jiné kritérium. Jde o návod, jakým způsobem se dopracovat v co neobjektivnějšímu období, podle něhož by bylo možné dodávky upravit. Soud poukazuje na to, že není jeho úkolem, ale ani úkolem Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže za žalobce určovat, v jakém poměru má či nemá dodávky zkracovat. V tomto směru je třeba vyjádření žalovaného v prvostupňovém rozhodnutí chápat jako hypotetický postulát, který, kdyby nebyl vůbec v rozhodnutí uveden, tak by toto nepochopení nevyvolal, a přitom na věcné správnosti rozhodnutí by se nic nezměnilo.

ad 2/c Otázka včasné informovanosti o propadu poptávky po energické energii nebyla a není podstatou výtek vůči chování žalobce. Tou je způsob řešení propadu poptávky, jak bylo podáno shora. Situace popisována žalobcem na tom nic nemění.

ad 3) Nelze se také bezvýhradně ztotožnit s tvrzením žalobce, že MUS si mohl vybrat mezi snížením odběru a snížením ceny. V tomto pohledu se zrcadlí ono nepochopení rozdílu mezi smluvně-obchodní a ochrano-soutěžní platformou, totiž, že nelze *a priori* vycházet z představy o povinnosti dodavatele podílet se na případných ztrátách žalobce, nýbrž z povinnosti žalobce respektovat zákon o ochraně hospodářské soutěže.

ad 4) Soud nesdílí ani přesvědčení žalobce o záměně příčiny za následek, kdy žalovaný odůvodňuje existenci újmy. Neodporuje zásadám logiky, jestliže újma způsobená MUS byla shledána v tom, že tato společnost jako jediná byla postižena na výši odběrů, což pro ni přináší stejné ohrožení, jako by přineslo i pro ostatní společnosti, které shodně ze stejných důvodů preferovaly zachování odběrů při slevě na část dodávek určených pro vývoz. Vztah diskriminace – újma byl vyjádřen příhodně a soud by tuto vazbu nevyjádřil lépe, jakož i důvody, jak byly v úvodu zmíněny.

ad 5/a Žalobce namítal, že nebyl přizván k jednáním, u nichž byli vyslýcháni svědci SU, SD a OKD. V kontextu spisu obsahujícího přes 1500 stran se soud zabýval tím, zda tato skutečnost byla porušením zákona a případně, zda mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Avšak dospěl k závěru, že zástupci společnosti SD, SU a OKD nevyprávěli jako svědci, nýbrž podle speciální právní úpravy § 11 odst. 1 písm. i, § 12 odst. 5 a 6, § 14 odst. 1

zákona. Tyto úkony proběhly v samém úvodu šetření, a to ve dnech 12.10.1999, 19.10.1999 a 21.10.1999. S obsahem protokolů se žalobce měl příležitost seznámit, a to nejen v rámci seznámení se s výsledky řízení, ale kdykoliv během vlastního průběhu řízení. Také měl možnost navrhnout důkazy, např. i výslechy svědků, jež by byly prováděny podle správního řádu, co se týče zástupců z SU, SD a OKD. Měl také příležitost vyjádřit se k obsahu i těchto protokolů a nic z toho ve vztahu k nim neučinil. Žalovaný nepochybil ani v tomto případě, a to s ohledem na zvláštní procesní úpravu, jak je provedena v zákoně o ochraně hospodářské soutěže.

ad 5/b Žalobce nekonkrétně nesouhlasí s odůvodněním rozhodnutí i rozkladu s poukazem na odbývání jeho námitek prohlášeními o bezpředmětnosti, obecnosti apod.. Soud má zato, že tyto námítky, jež byly v rozkladu vznášeny, byly neschopné ovlivnit výsledek rozhodnutí úřadu; pokud žalovaný použil slov např. o bezpředmětnosti, okolnosti jej k tomu naprosto opravňovaly. Naopak se soud domnívá, že způsob, jakým se s řádově 70ti námitkami vypořádal, je příkladem pozornosti, jaké je třeba tak náročnému řízení věnovat. Protože však žalobce nevznesl v této části žádné konkrétnější výtky, nemohl se soud námitkou vznesenou v tak obecné poloze zabývat.

Soud tedy nesdílí závěry žalobce o nezákonnosti rozhodnutí žalovaného. Způsobu hodnocení důkazů nelze rozhodně ničeho zásadního vytknout. Při výkladu ustanovení § 9 odst. 3 zákona nešlo o správní uvážení, nýbrž o aplikaci zákona. Správní úvaha se projevila v rozhodnutí o pokutě, která však žalobními body nebyla napadena, a tudíž zabývat se touto otázkou by přicházelo v souvislosti se závěrem o nezákonnosti výroku pod bodem 1, resp. ve smyslu ustanovení § 250i odst. 3 o.s.ř. K tomu však žalovaný soudu nezavdal příčinu. Lze tedy uzavřít, že rozhodnutí žalovaného, včetně předcházejícího rozhodnutí vydaného v prvním stupni, bylo lze posoudit jako zákonné, a proto soud žalobu v celém rozsahu zamítl (§ 250i odst. 1 o.s.ř.). Od toho se také odvíjí výrok o náhradě nákladů řízení, neboť žalobce nebyl úspěšný a žalovanému ze zákona náhrada nákladů řízení nenáleží (§ 250k odst. 1 o.s.ř.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku není opravný prostředek přípustný (§ 250j odst. 4 o.s.ř.).

V Olomouci dne 23. října 2001

Za správnost vyhotovení:
M. Dokládlová

JUDr. Václav Novotný, v.r.
předseda senátu

